

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Dominika Izdebska

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej delegowanego do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza,

w sprawie M. R.

oskarżonego o dokonanie czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2026 r.,

zażalenia obrońcy oskarżonego,

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2026 r., sygn. akt III KK

667/25, o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego

aresztowania

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 20 stycznia 2026 r., sygn. akt II KK 667/25, po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego M. R. , uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 5 maja 2025 r., sygn. akt II AKa 2/25, którym utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 20 września 2024 r., sygn. akt II K 111/23, i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania. Jednocześnie, postanowieniem z tego samego dnia, wydanym na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art.

258 § 2 k.p.k., Sąd Najwyższy zastosował wobec oskarżonego M. R. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, to jest do dnia 20 kwietnia 2026 r., wskazując, że w związku z uchyleniem prawomocnego wyroku trwanie tego środka należy liczyć od dnia 20 stycznia 2026 r. od godz. 12:30.

Uzasadniając potrzebę zastosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego, Sąd Najwyższy wskazał, że w niniejszej sprawie spełniona została ogólna przesłanka stosowania środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k., gdyż sprawstwo M. R. w zakresie zarzucanego mu czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i in. zostało uprawdopodobnione w stopniu wysokim, co potwierdza treść wydanych w sprawie wyroków sądów obu instancji oraz zgromadzony materiał dowodowy, którego siła przekonania nie uległa osłabieniu wskutek uchylenia prawomocnego orzeczenia z powodów procesowych. Sąd Najwyższy podniósł nadto, że aktualna pozostaje szczególna podstawa stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k., wynikająca wprost z faktu, iż oskarżonemu w wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 20 września 2024 r. wymierzono karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu Najwyższego, orzeczona uprzednio surowa kara, mimo uchylenia wyroku, rodzi obiektywnie uzasadnioną obawę, że oskarżony może podejmować bezprawne działania zmierzające do uniknięcia odpowiedzialności karnej, co czyni zastosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego niezbędnym dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania na etapie ponownego rozpoznania sprawy.

Zażalenie na powyższe postanowienie w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając je w całości. Skarżący zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 4 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, iż jedynie dalsze stosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania zabezpieczy prawidłowy tok postępowania, podczas gdy rzeczywista długość pozbawienia wolności oskarżonego wynosi już 32 miesiące, co w stosunku do prognozowanej ewentualnej kary pozbawienia wolności narusza zasadę proporcjonalności, gdyż czas izolacji oskarżonego stanowi ok. 50% kary pozbawienia wolności orzeczonej uprzednio wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie. Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania, względnie o zastosowanie środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał, że oskarżony M.R. jest faktycznie pozbawiony wolności od dnia 22 maja 2023 r., co oznacza, że realny czas trwania izolacji zbliża się do połowy wymiaru kary łącznej 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, jaka została orzeczona w uchylonym wyroku pierwszoinstancyjnym. Autor zażalenia podniósł, że oskarżony ma pełną świadomość, iż w niedługiej perspektywie mógłby ubiegać się o skorzystanie z dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia, dlatego w jego interesie nie leży podejmowanie działań utrudniających proces. Zdaniem skarżącego, obawa co do zakłócania prawidłowego toku postępowania jest nieuzasadniona również z tego względu, że wszystkie dowody w sprawie zostały już dawno przeprowadzone i odpowiednio zabezpieczone. Obrońca podkreślił, że dalsza izolacja oskarżonego, który w świetle prawa ponownie korzysta z domniemania niewinności, stanowi jawne

naruszenie zasady proporcjonalności oraz art. 42 ust. 3 Konstytucji RP. Przywołując treść art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, skarżący wywodził, że w niniejszej sprawie doszło do przekroczenia "rozsądnego terminu" aresztowania. Dodatkowo wskazano na nienaganne zachowanie oskarżonego w warunkach izolacji oraz brak jakichkolwiek prób utrudniania postępowania na wcześniejszych etapach, co w ocenie obrony uzasadnia wystarczalność wolnościowych środków zapobiegawczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego M. R. nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w nim argumenty nie podważają trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia o zastosowaniu środka zapobiegawczego.

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy stosując tymczasowe aresztowanie mimo uchylenia prawomocnego wyroku uznał za w pełni spełnioną ogólną przesłankę stosowania środków zapobiegawczych, o której mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Prawdopodobieństwo sprawstwa oskarżonego M. R. w zakresie zarzucanych mu czynów jest wysokie, co znajduje potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, stanowiącym uprzednio podstawę wydania wyroków przez Sądy obu instancji. Fakt uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie przez Sąd Najwyższy w wyniku kontroli kasacyjnej – z uwagi na uchybienia procesowe – nie niweczy samoistnie ustaleń w zakresie owego dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa, które na obecnym etapie postępowania pozostaje nienaruszone.

Za aktualną uznał również szczególną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania, określona w art. 258 § 2 k.p.k. Wynika ona z grożącej oskarżonemu surowej kary pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 20 września 2024 r. wymierzył M. R. karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, samo realne zagrożenie wymierzeniem surowej kary, o którym mowa w przywołanym przepisie, stwarza domniemanie istnienia obawy, że oskarżony może podejmować bezprawne działania utrudniające postępowanie, w tym w szczególności ucieczkę lub ukrywanie się, aby uniknąć dolegliwości związanej z przewidywaną karą. Obawa ta ma charakter obiektywny i jest niezależna od tego, czy oskarżony podejmował już wcześniej próby destabilizacji toku procesu.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia dotyczących naruszenia zasady proporcjonalności oraz zbyt długiego czasu trwania izolacji, Sąd Najwyższy wskazuje, że okres 32 miesięcy pozbawienia wolności, choć niewątpliwie znaczny, nie może być uznany za nadmierny w kontekście wymiaru orzeczonej nieprawomocnie kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Argumentacja obrońcy, jakoby odbycie blisko połowy kary czyniło dalsze stosowanie aresztu niecelowym, jest chybiona. Właśnie perspektywa konieczności odbycia pozostałej części wieloletniej kary w warunkach jednostki penitencjarnej, w sytuacji gdy wyrok skazujący przestał być prawomocny, może potęgować u oskarżonego motywację do utrudniania postępowania w celu uniknięcia ponownego osadzenia. Sąd Najwyższy nie dopatrzył się w tym zakresie naruszenia art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ani art. 42 ust. 3 Konstytucji RP. Zastosowanie tymczasowego aresztowania na obecnym, ponownym etapie postępowania odwoławczego jest niezbędne dla zapewnienia sprawności procesu i nie narusza domniemania niewinności

oskarżonego, gdyż środek ten nie stanowi antycypacji kary, lecz służy zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania.

Sąd Najwyższy podziela ocenę, że na obecnym etapie żaden inny środek zapobiegawczy o charakterze wolnościowym nie jest w stanie w sposób należyty zabezpieczyć toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Stopień surowości grożącej kary oraz charakter czynu, o który oskarżony stoi pod zarzutem, przemawiają za koniecznością utrzymania izolacji oskarżonego. Jednocześnie w sprawie nie ujawniły się żadne okoliczności wymienione w art. 259 § 1 k.p.k., które nakazywałyby odstąpienie od stosowania tymczasowego aresztowania ze względu na wyjątkowo ciężkie skutki dla życia lub zdrowia oskarżonego bądź jego najbliższej rodziny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdził, że zaskarżone postanowienie jest zasadne, wobec czego orzekł o jego utrzymaniu w mocy.

[J.J]

[a.ł]

Paweł Wiliński

Kazimierz Klugiewicz

Włodzimierz Wróbel